Mika Kotala
Toimistopäällikkö
Patentti- ja rekisterihallitus
25.9.2026

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä annetun lain muuttamisesta

Talousvaliokunta on pyytänyt Patentti- ja rekisterihallitukselta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä annetun lain muuttamisesta (HE 142/2026 vp). Patentti- ja rekisterihallitus lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Teollisoikeusasiamieslautakunta toimii PRH:n yhteydessä ja on ratkaisutoiminnassaan riippumaton.

Patentti- ja rekisterihallitus kannattaa ehdotusta luopua nykyisestä auktorisoinnin jatkamismenettelystä. Auktorisoinnin voimassaolo toistaiseksi vähentää teollisoikeudellisille asiamiehille ja teollisoikeusasiamieslautakunnalle auktorisointien jatkamisesta aiheutuvaa työtä ja vähentää siten osaltaan hallinnollista taakkaa.

Patentti- ja rekisterihallitus kannattaa myös ehdotuksia säätää sanktioluonteisista seuraamuksista tehdyn valituksen tekeminen valituslupaa edellyttäväksi sekä mahdollisuutta palauttaa auktorisointi myös niissä tapauksissa, joissa asiamies on itse alun perin pyytänyt auktorisoinnin poistamista.

Hallituksen esityksessä on ehdotettu valvontamaksun korottamista nykyisestä 250 eurosta 300 euroon. Patentti- ja rekisterihallitus kannattaa korotusehdotusta.

Teollisoikeusasiamieslautakunnan toiminta rahoitetaan pääasiassa veroluonteisella asiamiehiltä perittävällä valvontamaksulla, josta säädetään auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä annetun lain 19 §:ssä. Lisäksi Patentti- ja rekisterihallituksella on oikeus periä maksu asiamiestutkintoon osallistumisesta, auktorisointien myöntämisestä ja jatkamisesta sekä asiamiestutkinto- ja asiamiesrekisteriin tehtävistä merkinnöistä työ- ja elinkeinoministeriön vahvistaman maksuasetuksen nojalla.

Teollisoikeusasiamieslautakunnan toimintaa käynnistettäessä lakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 89/2013 vp) todettiin, että siirtymäkauden jälkeen teollisoikeusasiamieslautakunta olisi lähtökohtaisesti kustannusvastaava ja sen toiminnasta aiheutuvat kustannukset katettaisiin asiamiehiltä perittävillä maksuilla. Patentti- ja rekisterihallitus on nettobudjetoitu virasto, ja sen toiminta rahoitetaan pääasiallisesti sen maksullisista suoritteista kertyvillä tuloilla.

Työ- ja elinkeinoministeriö on aiemmin kiinnittänyt huomiota teollisoikeusasiamieslautakunnan toiminnan kustannusvastaavuuteen. Auktorisointien jatkamismenettelystä luopuminen vähentää lautakunnan toiminnan rahoitusta jatkamismaksujen (230 euroa viiden vuoden välein) jäädessä pois. Patentti- ja rekisterihallitus toteaa, että vaikka ehdotettu valvontamaksun korotus tasapainottaa osin

jatkamismaksun poiston vaikutusta, se ei vielä paranna toiminnan kustannusvastaavuutta.

Hallituksen esityksessä on muutoksenhakua koskevassa 20 §:n perusteluissa todettu, että pykälän kieliasu nykyaikaistetaan muuttamalla ensimmäisen momentin vanhentunut viittaus hallintolainkäyttölakiin viitaukseksi lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Pykälän toisesta momentista sekä pykälän kolmannesta momentista muutettaisiin niin ikään viittaus hallintolainkäyttölakiin viitaukseksi lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa.

Patentti- ja rekisterihallitus toteaa, että nykyisen lain 20 §:n toinen momentti, jossa on säädetty Patentti- ja rekisterihallituksen valvontamaksua koskevasta päätöksestä tehdystä valituksesta, on hallituksen esityksessä sisällytetty 20 §:n 1 momenttiin. Lain nykyisen sanamuodon mukaan oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Ehdotetun 20 §:n 1 momentin mukaan muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa. Kyseisen lain mukaan, jos päätöksen tehneen viranomaisen toimialueena on koko maa, toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä valittajan kotipaikka sijaitsee.

Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 7 § 1 momentin mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen muuhun kuin kyseisen lain 6 §:ssä tarkoitetussa asiassa haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen, jollei muualla toisin säädetä.

Patentti- ja rekisterihallitus katsoo, että hallituksen esitys jättää epäselväksi sen, onko lakimuutoksella tarkoitus ohjata Patentti- ja rekisterihallituksen valvontamaksua koskevista päätöksistä tehdyt valitukset nykyisen Helsingin hallinto-oikeuden sijaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä valittajan kotipaikka sijaitsee. Patentti- ja rekisterihallitus ei sinänsä vastusta mahdollista muutosta ohjata valitukset valvontamaksua koskevista päätöksistä valittajan kotipaikan määrittämään hallinto-oikeuteen Helsingin hallinto-oikeuden sijasta.